

verkeert, biedt men zijn hulp niet zo spontaan aan, dan wanneer men het voor zijn ogen ziet gebeuren.

Deze instinctieve drang tot helpen is in wezen niets anders dan onze sociale drift tot bijstand van de soortgenoot. Bij alle dieren, die in grote kudden leven, kan men solidariteit t.o.v. zijn kuddegenoten opmerken.

De gehele kudde is in gevaar, wanneer één lid bedreigd wordt; de hele kudde komt dan ook in staat van verdediging.

Wij mensen leven niet gelijk een kudde olifanten allen bij elkaar. We zijn verspreid over de gehele aarde. Wel is er heel wat veranderd, sinds barbaarsse volkstammen in groepsverband door de wereld zwierven. Ook dat sociale instinct dat de mensen in de uren des gevaars, de zwakken en hulpbehoevenden onder hen deed beschermen, is veranderd. In hun strijd tegen de natuurkrachten waren de primitieve mensen direct op elkaar aangewezen.

Toen de ontwikkeling der techniek voortschreed, werd de maatschappij gecompliceerder. De mensen voelden zich niet langer opgenomen in één grote familie. De klasse-scheidingen, die ontstonden, betekenden belangenscheidingen. Het geheel werd verbroken. En, waar zij vroeger handelden, gedreven door instincten, plaatste zich nu tussen de instinctieve impuls en de daad: de gedachte. De gedachte, waarvan de inhoud bepaald werd door de maatschappelijke verhoudingen waaronder men leefde.

In het kapitalisme, waar de productie gericht is op de winst, waar alles tot koopwaar geworden is, waar „niets voor niets“ te krijgen is, daar wordt de instinctieve drang tot helpen, gevolgd door de vraag: brengt het mij iets op? of: kan ik er schone voor lijden? Dan lijkt het of degenen die zich houden aan het devies: „ieder voor zich en God voor ons allen“ nog het verstandigst zijn.

Het op eigen kracht naar boven komen, geldt nu de kapitalistische maatschappij voor hoogste deugd. Maar in deze maatschappij is het evenwel zo gesteld, dat dit naar boven komen slechts enkele kan gelukken, de grote massa blijft onder. Daar door verandert langzamerhand de inhoud van de gedachte, die staat tussen instinctieve drang en daad. De onderdrukte massa's weten reeds dat zij, om uit hun ellende te komen, op elkaar aangewezen zijn. Bij de telkens opvlammende strijd hebben zij dit ondervonden. Een enkel stuk strijd kon gevoerd worden zonder solidariteit. Dan komt de naastenliefde in een nieuwe vorm naar voren. Hier gaat het dan niet meer om de hulp van het ene individu aan het andere, maar om het algemene klasse-belang van de onderdrukte en uitgebuite klasse.

Weliswaar wordt dit weer vergeten, als de strijd afgelopen is, en de strijd om het bestaan voor elk afzonderlijk weer begint. Maar toch, bij iedere staking zien we altijd weer prachtige staaltjes van solidariteit. En bij revolutionaire massa-bewegingen komt deze solidariteit tot een hoogtepunt. Men overweegt dan geen persoonlijk voor- of nadeel, men helpt elkaar, omdat de overtuiging aanwezig is, dat de strijd gewonnen moet worden, en men vastbesloten is, om alles te doen, wat tot die overwinning kan bijdragen.

De klasse van uitgebuiten en onderdrukten wordt steeds groter. Sinds de tweede wereld-oorlog zijn meer en meer mensen in de ellende, in de beziteloosheid gedreven. In Europa en Azië zijn gehele bevolkingsgroepen op drift. Mensen zwerven langs de wegen, beroofd van al hun bezittingen; ze zijn op elkaar aangewezen. Velen van hen voelden zich enige jaren geleden nog veilig en dachten hun bestaan welverzekerd. Hun huis was hun burcht. Nu moeten zij in kampen bij elkaar kruipen en zij gevoelen de noodzaak om, hun bestaan wat minder hopeloos te maken, door onderlinge kameradschap.

Voor steeds grotere massa's wordt het leven uitzichtlozer. En, als een bedreiging van het bestaan van allen staat de uiterste consequentie van het kapitalisme, voor ons: de alles vernietigende wereldoorlog. Nu heeft de kapitalistische moraal „ieder voor zich en God voor ons allen“ elke betekenis verloren. Voor het grootste deel der mensen is het nu onmogelijk geworden, om eigen lijf en goed te redden, evenals het onmogelijk geworden is, om nog omhoog te komen, door slechts aan eigen belang te denken. Ook het levenspeil van allen wordt steeds verder omlaaggeschroefd. De bestaansekerheid van ieder is verdwenen.

SPARTACUS EN HET ARBEIDERSFRONT

De oude uitspraak in de arbeidersbeweging: De bevrijding van de arbeidersklasse moet het werk van die klasse zelf zijn, krijgt na de voor de arbeiders teleurstellende ervaringen ten aanzien van het machtsstreven der politieke partijen en de staatsocialistische opvattingen, een vernieuwde en veel diepere betekenis. Wie de productiemiddelen beheerst, beheerst het maatschappelijke leven. De ontwikkeling van het kapitalisme gaat steeds verder in de richting van een absolute verslaving van de grote massa. Wil deze de klassenstrijd verder voeren, wil zij zich tegen deze verslaving verzetten, dan moet zij als klasse tegen de uitbuiting strijden. Wil zij daarin uiteindelijk succes hebben, dan dwingt deze ontwikkeling van het stelsel ook tot strijd van de arbeidersklasse tegen de maatschappelijke grondslagen zelf. Die maatschappelijke grondslagen zijn immers juist zodanig dat de voortbrengingsmiddelen niet aan de werkdenden behoren. Zo voert de strijd tegen de uitbuiting in deze periode de arbeiders voortdurend meer in de richting van het aanvechten van deze grondslagen, voert hen op in bewustheid, dat zij zelf als arbeiders gezamenlijk de fabrieken en de werkplaatsen moeten beheersen. Hoe moeilijk het nu ook lijkt, en hoe langzaam, naar velen onzer menen, dat inzicht ook vordert, het moet hen, die deze ontwikkelingsgang zien, duidelijk zijn, dat deze inzichten eens algemeen zullen worden. Dat is de grote morele steun, waarvan we ons allen als voortrekkers, steeds weer bewust moeten maken, als de omstandigheden moeilijk zijn.

In die opvattingen is een organisatie als de Communistenbond Spartacus, ongeacht of wij haar partij

Voor de onderden, voor de arbeiders wordt die toestand onhoudbaar.

Als een ijzeren consequentie van onze strijd om het bestaan, moeten we nu strijden voor het bestaan van allen. We moeten nu de strijd aanpakken, tegen het kapitalisme, allen gezamenlijk. Een enorme solidariteit is daarvoor nodig. Een liefde tot de naaste, die inhoudt een verbeten strijdwil, een nimmer willen vergeten van de ellende, die over de wereld gebracht is en nog gebracht wordt.

Om deze liefde op te brengen is inzicht nodig. Inzicht in de klassematschappij, een weten, wie en waar de vijanden zijn, en het bewustzijn, dat het lot van alle arbeiders, waar ter wereld zij zich ook bevinden, een gemeenschappelijk lot is. Dat inzicht hebben wij arbeiders der gehele wereld nodig om in een wereldomvattende solidariteit de mensheid voor de ondergang te kunnen behoeden.

Van de Maaskant

Onze lezers weten het reeds. Rotterdam is de stad van de grote pas gebouwde of in aanbouw zijnde grote gebouwen als banken, verzekeringspaleizen, luxe hotels en dergelijke. Sporadisch treffen we hier en daar ook nog wel eens woningbouw aan. Reeds eerder zetten we uiteen, dat dit voortspuit uit de doodeenvoudige reden, dat banken nu eenmaal een betere belegging vormen dan arbeiderswoningen. Hoewel, zo'n erg slechte belegging schijnt het toch ook weer niet te zijn. Tenminste, we lezen ergens een verslag van een huizen-exploitatie maatschappij „Gemeenschappelijk Eigendom“, welke toch altijd nog een 6% dividend over 1947 uitkeerde. Maar gelukkig, we hebben nu weer een nieuwe minister van wederopbouw, die zijn volle tijd ook inderdaad wil gaan besteden aan deze wederopbouw. Wanneer hij tenminste ook niet gelijk zijn voorganger eveneens Indonesische bevestigingen gaat krijgen, want dan loopt de boel weer in de soep. Ook deze minister is het niet ontgaan, dat men in Rotterdam van alles bouwde, alleen geen arbeiderswoningen. Nu ben je socialist of je bent het niet, en de nieuwe minister is ook „socialist“. Althans lid van de Partij v. d. Arbeid. Dienstegevolge is hij het aan

noemen, principieel van totaal ander karakter dan de oude politieke partijen. Haar leden zijn, behoren althans te zijn, arbeiders, die zich voorttrekkers weten, propagandisten voor het wordende nieuwe inzicht van de klasse. Al wat zij in de klasse doen, moet er op gericht zijn, de arbeiders, de bedrijfsgeenoten, het beeld van de nieuwe massabewegingen duidelijk voor de geest te brengen. Het moet er op zijn gericht het zelf denken, het zelf handelen, het zelf organiseren te bevorderen, ook dan, wanneer dat nog maar half werk is. Zij zullen dat moeten doen met tact, met inzicht, en overtuigd dat elke bescheiden stap van de klasse, of van een deel van de klasse, een gewonnen stap is.

Steeds zullen zij zich in het gelid van de strijdenden moeten scharen, maar altijd weer met de gedachte, om er niet zonder meer in onder te gaan, maar om er hun taak te verrichten in de strijd en in de groei van het klasseweten.

Wij willen niet zeggen, dat dit steeds makkelijk en eenvoudig is. Voortdurend zal moeten worden nagegaan, waar het werken in organisatorisch verband uit die overwegingen verantwoord en plicht is. En daarbij moet steeds de doorslag geven, het antwoord op de vraag: Is hier een mogelijkheid tot groei naar het nieuwe, of is in wezen dit organisme schadelijk voor de klasse. Zo werken Spartacisten in en aan het klassefront.

Hun eigen organisatie moeten zij willen maken tot een voorbeeld van zelf-organisatie en zelf-beheer van de arbeiders, waardoor zij ook zelf de ervaringen opdoen, die nodig zijn. Maar daarover de volgende keer.

zijn „socialistisch geweten“ verplicht, afgezien natuurlijk nog van het feit dat er zeer binnenkort weer verkiezingen in het zicht zijn, ook iets over die woningbouw te zeggen. Hij heeft dan verklaard, dat hij wat betreft de aanbouw in Rotterdam voor een voldongen feit stond, doch dat er in het bouw-program 1948 veel minder voor dit soort bouw is uitgetrokken. Waaruit dus hopenlijk geconcludeerd mag worden, dat er wat meer aandacht aan woningbouw besteed zal worden.

Hoe hoog de nood intussen al is gestegen moge 't volgende demonstreren. Het huis van het arbeidersgezin Pot stond aan de rand der gemeente Rotterdam. Ver van het drukke stadsgewoel en ver ook van industriepanden welke in geval van oorlog een milkpunt voor vijandelijke bommenwerpers zouden kunnen zijn. Niettemin kwamen de bezetters op de onzalige gedachte, dat de vijand mogelijk wel eens, langs deze binnenweg door de polders, de stad zou kunnen trachten te overrompelen. Fluks werden bunkers en afweertstellingen gebouwd en kwam daardoor het huis van Pot in het schietveld van het geschut te liggen. Men kent het recept: „afbreken“; en dus stond het gezin, bestaande uit man, vrouw en zeven kinderen plotseling op straat. Na overleg met de stichting Volkshuisvesting trok het gezin in de woning van een Duits-gezinde tuinder, welke met „Dolle Dinsdag“ overhaast de kulerlatten had genomen.

Alles ging goed tot deze tuinder weer terug kwam en middels een advocaat zijn woning weer terug eiste. De vordering werd toegewezen en met behulp van politie en deurwaarder werd Pot voor de tweede maal op straat gezet. Nu zit hij in een klein huisje bij de grootouders op een vliering. Nergens een woning te bekomen. Ze snappen er natuurlijk niets van. Gedurende de gehele oorlog zijn ze „goede“ vaderlanders geweest en nu worden ze door de wetten van ditzelfde vaderland ten behoeve van een „foute“ vaderlander op straat gezet. Ze snappen natuurlijk niet, dat de wetten des lands nu eenmaal zo in elkander zijn gefabriceerd om de orde van de eigendom te beschermen. Het „recht“ moet immers zijn loop hebben en dus „moet Barbartje hangen“. Hetzelfde „recht“, dat grote bankgebouwen doet voortgaan aan behoorlijke woningvoorziening.

8 MEI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 19

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Littg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Een verenigd Europa?

Er is in Spartacus reeds veel geschreven over de tegenstellingen tussen Rusland en Amerika, zelfs reeds in een tijd, dat alle andere bladen deze tegenstellingen niet wilden zien. Nu staan alle dag- en weekbladen er vol van. Al naar hun verbondenheid met de ene of andere politieke partij scharen zij zich in hun propaganda aan de zijde van Amerika of Rusland. Dat de tegenstellingen op een gewapend conflict moeten uitlopen geven de meesten onomwonden toe. De laatste tijd zijn er echter richtingen, die propaganda maken voor een Verenigd Europa, als enig middel om een wereldcrisis te kunnen voorkomen.

In dit licht willen we nu nog eens de gehele wereldsituatie van dit ogenblik bezien.

Daar is dan het Amerikaanse dollar-kapitaal, dat in zijn enorme trusts en monopolies verenigd, het gehele maatschappelijke leven in Amerika beheerst. Met zijn miljarden oefent het de controle uit over de pers, de radio, de film, en maakt het de binnen- en buitenlandse politiek.

Door de enorme ontwikkeling der techniek wordt zijn productievermogen voortdurend groter. Het is deze ontwikkeling, die het dwingt zijn macht ook buiten Amerika uit te breiden. Het heeft de gehele wereld nodig, niet alleen als afzetgebied, maar ook om zijn kapitaal daaraan te kunnen exporteren. Het vraagt voortdurend nieuwe beleggingsmogelijkheden en nieuwe uitbuitingsgebieden. Slechts de mogelijkheid tot expansie kan het doen voortbestaan. Want dit is de kern van het kapitalistische bedrijfsleven, uitbreiden, steeds meer produceren. Stilstand betekent niet slechts achteruitgang, maar een kapitalistisch bedrijf, dat jaar in jaar uit op hetzelfde peil blijft produceren, gaat onherroepelijk de ondergang tegemoet. Ook al zijn de bedrijven verenigd in machtige concerns, dan nog blijft de wet der expansie voor hen gelden.

In een verenigd Europa, d.w.z. een

Europa, waar de tolgrenzen en invoermoeilijkheden uit de weg zijn geruimd, waar men arbeiders gemakkelijk van het ene uitbuitingsgebied naar het andere kan dirigeren, waar het loon- en voedselprijs genivelleerd is, daar heeft het monopolie-kapitaal van Amerika precies wat het nodig heeft. En daar zal het dan ook regeren met ijzeren hand. Laten we ons daarover maar geen illusies maken. En dat verenigd Europa verstevigt ook zijn positie tegenover Rusland. Want, een verenigd Europa, opgebouwd met Amerikaans kapitaal en politiek beheerst door dat kapitaal, levert een Europees leger, dat is, een militaire eenheid, onder opperbevel van Amerika.

In Rusland wordt de macht niet uitgeoefend door de particuliere ondernemers, maar door de staat met zijn partij-apparaat. Het partij-apparaat, dat hiërarchisch opgebouwd is, levert de bureaucratie, die het maatschappelijk leven beheerst, zoals in Amerika het monopolie-kapitaal dit doet. Deze bureaucratie heeft de beschikking over het productie-apparaat en verdeelt de vruchten van de arbeid der werkende massa's. Een deel daarvan eigent ze zich toe, het grootste deel wordt opnieuw in de productie gestoken. Daarom groeit ook het Russische productie-apparaat enorm snel. Daarom moet ook deze macht zich buiten de eigen nationale grenzen uitbreiden. Omdat het Russische productie-stelsel berust op de ene grote centrale macht, de staat, daarom moet Rusland in die landen, die het nodig heeft voor zijn expansie, ook in de aller-eerste plaats zijn staatsmacht stevig vestigen. Het doet dit door middel van de militaire dictatuur, door de nationalisatie van banken en sleutel-industrieën. Het moet dit doen, het wezen van zijn gehele economische stelsel brengt dit mee. Daarom vormt zijn economie een afgesloten geheel, en is ondoordringbaar voor het buitenlandse kapitaal.

Zo dwingt de economische noodzaak Amerika, terwille van zijn politieke en economische macht met geweld het Rus-

sische ijzeren gordijn omhoog te halen en dezelfde noodzaak dwingt de Russische heersende klasse om in geheel Europa met een economisch en politiek systeem door te dringen, een systeem, dat niet verenigbaar is met het Amerikaanse.

Is er voor Europa dan geen andere weg, dan of onder de dictatuur van het Amerikaanse monopolie-kapitaal, of onder die van het Russische staatskapitalisme te komen?

Deze toestand zou trouwens alleen door toepassing van geweld volledig bereikt kunnen worden.

De richtingen, die propaganda maken voor een Verenigd Europa, menen echter daarmee een wereldcrisis te kunnen voorkomen, zoals we hierboven ook reeds schreven.

Dit Europa zou dan een socialistisch Europa moeten zijn, want het socialisme zou Europa die welvaart en zelfstandigheid brengen, die de noodzaak van een oorlog wegnemen.

Een van de ijverigste propagandisten voor deze gedachtegang is wel het weekblad „De Vlam“. In het artikel „Socialisme of „Asperine“ presenteert de redactie het socialisme als radicaal geneesmiddel voor de zieke wereld.

Hoe dat socialisme er uit moet zien, komen we niet aan de weet. Als er mee bedoeld wordt het socialisme van de Engelse Labour-regering, het socialisme van Schumann, Gaspari en Nenni, dan ziet het er droevig voor de arbeiders uit. Het is immers overduidelijk, dat dit socialisme zich inzet voor het Amerikaanse dollar-kapitaal, dat dit socialisme geen enkele grondige omverwerping van bestaande bezitsverhouding beoogt, integendeel de knevelarij van de arbeidersklasse in stand houdt. Moeten we soms nog herinneren aan de politiek van Engeland in Palestina? Of, en dan zij we meteen dichterbij huis, aan de „socialistische“ politiek van de Partij van de Arbeid t.o.v. Indonesië?

Een verenigd Europa met een socialisme, zoals we dat uit de Partij van de Arbeid en haar internationale schakeringen kennen, zou slechts een versterking van het Amerikaanse blok betekenen, en daarmee geen oorlog voorkomen, maar die

juist bevorderen. Daarom is het geneesmiddel, dat de Vlam aanprijst, helaas ook aspirine, of beter gezegd, opium voor het volk.

Immers, die daarin geloven kunnen een schone droom van vrede en welvaart dromen, maar worden straks opgeschrikt door het vallen van de eerste bommen. Dromen in deze tijd is echter gevaarlijk, ja dodelijk! We moeten de werkelijkheid onder de ogen durven zien. Dat betekent, dat we moeten zien, dat een Europa, verenigd door overeenkomsten van regeringen, gesteund door politieke partijen en vakverenigingen, ons niet behoeden kan voor een oorlog en evenmin de arbeiders uit de politieke en economische slavernij brengen. Een zodanig Europa is praktisch al tot stand gekomen, het Marshall-plan verenigt zestien landen van Europa reeds tot een politiek en economisch geheel. De positie der arbeiders is in die landen echter niet veranderd. In dit Europa, socialistisch of niet, gaat de uitbuiting der arbeidersklasse door. Wie de grote massa's zullen uitbuiten en hoe, daar wordt de oorlog om gevoerd. Daarom zien we de afspiegeling van deze strijd nu in de verkiezings-strijd, waarbij reeds voor iedereen duidelijk is, dat het er om gaat, wie de massa's regeren zal: het Amerikaanse monopolie-kapitaal, of de Russische staats-dictatuur.

Daar, waar de uitbuiting door gaat, zet zich ook de klassenstrijd door. En nu komen we aan de kern van de zaak. Het is in werkelijkheid door de klassenstrijd, die gericht is tegen elke uitbuiting, Russisch of Amerikaans, dat we tot een oplossing van de wereldproblemen kunnen komen. De uitgebuite massa's, om wie het gaat, en die de oorlog straks moeten voeren, moeten hun eenheid vormen over de hoofden der partijleiders en hun organisaties heen. Deze eenheid groeit in de strijd, in de dagelijkse strijd, die de arbeiders overal te voeren hebben tegen hun gemeenschappelijke vijand, tegen de bezittende klasse.

Er zit niets anders op: de enige uitweg voor de gemartelde mensheid is, de radicale vernietiging van het kapitalistische stelsel en de opbouw van de arbeidersmacht door de arbeidersraden, wier macht gegrondvest is in de bedrijven, die de basis zijn van het gehele maatschappelijke bestel. Dit betekent revolutie, de proletarische revolutie. Of men zijn midelen nu aanprijst als socialisme, communisme, of anti-aspirine, zolang men zijn doel tracht te bereiken door steun of samenwerking met de heersende klasse, is het voor de arbeidersklasse een verdovend middel, een slaapmiddel!

DE DERDE WERELDOORLOG KAN ALLEEN VOORKOMEN WORDEN DOOR DE EENWORDING VAN HET WERELDPROLETARIAAT IN ZIJN STRIJD TEGEN ELK KAPITALISME EN ZIJN SATELIETEN.

KLASSE EN VOORHOEDE

Spartacus, de I.F.B.K., de O.V.B. en de klasse.

Het kwam ons eigenlijk wenselijker voor de volgorde van de titel van dit artikel om te keren. Toch doen we dat nu eens, bewust, niet. Helaas is het denken van velen, zelfs ook nog in onze eigen kring, zeer sterk ingesteld op het primair stellen van de eigen organisatie. Loopt daarmee alles naar wens in de ogen van degenen, die zo oordelen, dan rijzen er voor hen geen problemen. Maar in een tijd als deze, van geringe klassebewustheid van de massa, zeer goed te verklaren uit de omstandigheid, dat de klasse zich in haar optreden en denken zo radicaal moet omstellen, breken moet met zoveel dat haar in een strijd van tientallen jaren vertrouwd is geworden, komen de problemen voor de dag.

De massa begrijpt dan nog niet, wat een voorwaarde voor de verdere strijd is geworden en ze gaat niet, of maar heel schorvoetend, over tot het nieuwe, dat zoveel konsekwenties eist. Stukje voor stukje breekt in haar gedachten het oude en groeit het nieuwe. En dat alles gaat in wisselend verband van doen en denken. De strijd en de organisatie van de strijd heeft veel van het oude, nog weinig van het zo nodige nieuwe. Wanneer een glimp van het nieuwe zijn uitdrukking gaat vinden, dan groeit in die massa de gedachte, dat zij het nu gevonden hebben, dat het er alleen maar op aan komt door te zetten. Een ogenblik van enthousiasme maakt zich van haar meester totdat blijkt, dat ook hier weer teleurstellingen wachten. Dan stort vaak veel van het bereikte ineen, evenwel zonder geheel verloren te gaan.

In zulk een tijdperk van enthousiasme is het vaak heel moeilijk voor degenen, die wij tot de voorhoede mogen rekenen, om daarin niet volkomen op te gaan. Men versta ons wel, „niet volkomen“.

Kunnen zij daaraan geen weerstand bieden, dan wordt hun een ogenblik de druk van de moeilijkheden, als georganiseerde voorhoede, hetzij in Spartacus, hetzij in de I.F.B.K. wel bijzonder zwaar. En dan rijst bij hen de vraag: Is het maar niet beter, dat kleine werk van elke dag prijs te geven, om zich volkomen te storten in datgene, wat zich als nieuwe beweging van de klasse manifesteert?

Wij weten dat en wij weten ook, dat zich dit telkens dreigt te herhalen, zolang niet die georganiseerde voorhoede werkelijk diep overtuigd is van

de grote betekenis, die zij in de klasse heeft. Men zou bereid zijn het blijvende waardevolle, dat een voorhoede-organisatie in de klasse is voor het vorderen van de inzichten van de klasse zelf, prijs te geven, voor een ogenblikkelijke situatie, die veel belovend schijnt. Het is nodig deze dingen ronduit te stellen, omdat juist in zulke tijden het gevaar bestaat, dat verliezen worden geleden door verkeerd enthousiasme, waar winst mogelijk is.

Hetgeen wij hier als een gevaar aanstippen, deed zich vóór in de eerste dagen na het einde van de bezetting. De arbeidersklasse kwam in verschillende streken en bedrijven tot actie, als gevolg van de ontberingen, waaronder zij gebukt ging. Men wilde niet terug naar de voor-oorlogse verhoudingen en evenmin naar de voor-oorlogse vormen van „strijd-organisatie“. Het verlangen zichzelf te doen gelden, voor eigen belangen op te komen, naar eenheid van de klasse, waren belangrijke aanleidingen voor het ontstaan van de eenheidsvakbeweging. Toen waren er arbeiders, ja gehele arbeidersgroepen, die alles op de kaart wilden zetten van die beweging, zich niet afvragende, hoe de perspectieven van zulke strijdorganisaties van de klasse waren, welke verschillende mogelijkheden in haar ontwikkeling schuilen. En zij zagen niet het verschil tussen voorhoede-organisatie als stuwings- en propaganda-instituut en de door de arbeiders gevormde strijdorganisatie.

Nadat de E.V.C. volkomen in handen was geraakt van de C.P.N. en bij het lange duren van het conflict van de Amsterdamse maalarbeiders, bedrijfskernen bijeen kwamen ter bespreking van de vraag, hoe de arbeiders van de verschillende bedrijven tot actief-solidariteitsbetoon konden komen, deed zich opnieuw hetzelfde verschijnsel voor. Voor het voorhoede-werk in de bedrijven door de I.F.B.K. en voor hetzelfde soort werk op algemeen politiek terrein door Spartacus, verloren sommige kameraden een deel van hun belangstelling. Hun enthousiasme richtte zich zeer sterk op het plaatselijk actie-comité.

Het zou niet onmogelijk zijn, wanneer wij nu met betrekking tot de O.V.B., weer iets van hetzelfde gingen bespreken.

Wij menen daarom goed te doen, de kameraden van Spartacus en I.F.B.K. op deze dingen te wijzen. Laten zij nog eens nagaan, wat er in zo korte spanne tijds van E.V.C. en plaatselijk actie-comité geworden is. Ongetwijfeld zullen zij dan

tot de erkenning komen, dat de ontwikkeling van de nieuwe strijdorganisatie en strijdvormen van de massa slechts van stap tot stap gaat en bovendien aan allerlei voorwaarden gebonden is.

Een van die voorwaarden is, dat de voorhoede haar denken en haar optreden tot ontwikkeling brengt, opdat in de bedrijven en de strijdorganisaties de leden van I.F.B.K. en Spartacus hun duidelijker inzichten omtrent de situatie van maatschappij en klasse, bewust en krachtig kunnen propaganderen.

En zo gezien, komt men tot het inzicht, dat men sterk moet onderscheiden, de klassebewegingen en de daaruit voortkomende strijdorganisaties en voorhoede-organisaties. Zij zijn niet elkaars concurrenten. Zij vormen tezamen het geheel van de arbeidersbeweging. Het één mag niet voor het andere worden verwaarloosd. De voorhoede moet staan temidden van de klasse, die naar zelfwerkzaamheid en zelforganisatie zoekt. Anderzijds moet de voorhoede, eveneens georganiseerd, steeds eigen inzicht in de maatschappelijke verhoudingen verdiepen om het geestelijk veroveren aan, de klasse te kunnen meedelen.

Om niet te worden misverstaan moeten wij nu nog op twee dingen ingaan.

Cellenbouw?

De vraag zal ongetwijfeld opkomen, of op deze wijze de voorhoede cellenbouw gaat plegen in de strijdorganisaties van de klasse. Dat woord cellenbouw heeft een buitengewoon onaangename klank voor veel arbeiders, die daarbij direct denken aan de methodes van de derde Internationale, om in de diverse arbeidersorganisaties een georganiseerde oppositie te vormen, met het doel die organisaties kapot te wroeten, of onderworpen te maken aan een politieke partij, in dit geval de stalinistische. Gelukt dat laatste, dan is zulk een stuk arbeiders-organisatie tevens ingeschakeld in het Russische imperialistische front. Zij, die deze vraag voelen opkomen, zien het onderscheid niet tussen dit laatste en de plicht van iedere klassebewuste arbeider er toe mee te werken, dat de arbeidersklasse zo snel mogelijk tot het inzicht komt, dat zij een eigen maatschappelijke taak, een klassetaak heeft, die zij alleen zelf kan verwezenlijken. Bij de voorhoede, die de zelfbeweging en de zelforganisatie van de klasse voorstaat, is wel de wil aanwezig om in die klasse zuideres te zijn. Maar nimmer is bij haar aanwezig de wil om de klasse te beheersen. Integendeel haar arbeid in de klasse is er juist op gericht, dat deze zich nimmer onderwerpt, maar voortdurend positiever tot eigen

machtsvorming, tot eigen uitoefening van macht komt. Tegen die propaganda mag nooit bezwaar worden gemaakt, omdat wie zich daartegen verzet de heerschappij over de arbeiders voorstaat of althans bevordert.

Geen onderschatting van het zoeken van de klasse.

Uit dit artikel mag niet worden afgeleid, dat wij het worstelen van de klasse om tot nieuwe strijd- en organisatievormen te komen geen waarde toekennen. Wanneer een deel van de arbeiders rechtstreeks van uit de bedrijven, of, zoals in het geval met de O.V.B., via een breuk met een centralistisch bestuurs- en dus beheers-apparaat, poott zich een duidelijker beeld van haar klassepositie te vormen en tracht overeenkomstig haar gevorderd inzicht tot nieuwe, betere, meer door haarzelf beheerste organisatie te komen, dan staan wij niet alleen in onze sympathie volkomen achter hen, maar dan kennen wij slechts het grote verlangen ons aandeel er toe bij te dragen, dat de nieuwe krachten zo sterk en positief mogelijk voor de dag zullen treden.

Ten aanzien van de O.V.B. kunnen wij dus geen betere raad geven aan alle bewuste arbeiders, aan alle leden van de I.F.B.K., aan alle leden van Spartacus, het hunne te doen, dat de O.V.B. al zijdig tot ontwikkeling komt. Dat zij groeit, maar vooral dat zij groeit aan innerlijke klassekracht. Geen illusies, als blijft, dat met de O.V.B. de strijdorganisatie van de Nederlandse arbeiders is gevonden. Ongetwijfeld is zij reeds strijdorganisatie en wij hopen, dat zij in dit opzicht moge groeien. Maar wij, noch haar leden, moeten denken dat zij de strijdende klasse vertegenwoordigt. De klasse wordt in het bijzonder gevormd door de bedrijfspersonelen, die naar ons oordeel als eenheid de strijd zullen moeten ingaan. Afgezien van het feit, dat wij over de O.V.B. nog veel meer zouden kunnen zeggen, zou die organisatie aan betekenis sterk winnen, wanneer zij de hier ontwikkelde gedachten, als voor haar leidend, zou aanvaarden.

Reeds voor de tweede wereldoorlog was het aan Sneevliet duidelijk geworden, dat er voor het toenmalige N.A.S. maar één mogelijkheid bestond: een revolutionaire factor te blijven, of opnieuw te worden. Hij zag die mogelijkheid daarin, dat dit N.A.S. haar positie als „vakbeweging“ opgevend, zich volkomen zou instellen op de propaganda voor arbeiderscomités voor Strijd en Solidariteit, geboren uit de bedrijven. Die gedachte, hoe onklaar zij toen ook nog bij ons leefde, hield in een verlangen naar werkelijke vernieuwing van

de beweging der klasse. De meerderheid der N.A.S.-bestuurders heeft dit toen onmogelijk gemaakt.

Wanneer de O.V.B. deze richting kon vinden, dan zouden wij hier in dit land enkele stappen vooruit kunnen maken.

Wij hopen, dat allen die naast hun voorhoede-werk, neen in hun voorhoede-werk tot het inzicht komen, dat de O.V.B. hun steun nodig heeft, de hier ontwikkelde gedachten tot richtsnoer van hun werken kunnen nemen. Daarmede zouden Spartacus, de I.F.B.K. en de O.V.B. werkelijk, ieder op zijn plaats, dienende organen kunnen zijn voor de klasse.

Boekbespreking

Herman Gorter: Neen en ja.

We schreven enige tijd geleden over J. de Kadt en we moeten het nu alweer over 'm hebben. 't Is nu eenmaal zo. Deze politieke parvenu loopt met een hoogst ernstig gezicht in de piste van de leiderstent rond, terwijl wij heel goed weten, dat hij een doodgewoon stalknechtje is.

Nu heeft hij zo terloops een boekje over Herman Gorter in mekaar geflanst, zo slordig en dienstengevolge zo fout als maar enigszins mogelijk is. De Kadt noemt zichzelf een „buitenstaander“, wat hem echter niet weerhoudt uit de grootste vrijpostigheid de grootste onzin uit te kramen.

Hoewel hij het niet kan, wil hij in de eerste plaats de vraag beantwoorden, of het latere werk van Gorter kunstwaarde heeft.

Wij stellen de vraag anders, wij vragen: „Heeft het latere werk van Gorter waarde voor ons?“ Voor ons is de inhoud primair. Vinden wij hier onze eigen mooiste gedachten in een ons ontroerende vorm? Daar gaat het ons om.

De arbeiders moeten dat genawauwel van de welwillende dames en heren, die ze/leren, wat wel en wat niet mooi gevonden mag worden, maar eens afleren. Onze beste gevoelens zijn voor ons het hoogste.

Verder kan niemand er bezwaar tegen hebben, dat literaire vaklui zich met de vorm, waarin de kunst gebracht wordt, bezig houden.

De Kadt behoort niet tot de vakmensen, hij laat zich door z'n uitgever een stukje zilverpapier aankleven en denkt dan de goede gemeente met een aureool van deskundigheid te kunnen imponeren. Wij kopen geen Ka(d)t in de zak. Toch kunnen we ons zelfs over de Kadt nog verbazen, als hij maar zonder blikken of blozen neerfloort:

„Ik werkte dus zeer snel en leverde iets af, dat door de snelheid, waarmee het tot stand kwam, nog gebrekiger was dan het om de andere reeds genoemde redenen al had moeten zijn.“

Ik had wel wat anders te doen dan een artikel (het door hem gepubliceerde!) te verbeteren.“

Iemand, die van zich zelf zegt, dat hij niet in staat is, te doen, wat hij doet en/er dan ten overvloede nog bij vertelt, dat hij het de moeite niet waard vond, het zo goed mogelijk te doen, kan toch niet verwachten serieus genomen te worden. Die koekebakker schrijft, dat Gorter critiekloos tegenover zichzelf stond. Dat zegt hij van Gorter, die z'n leven lang gezocht heeft en nooit tevreden was met het bereikte.

Hij zegt, dat Gorter geen Marxist was, krachtens zijn persoonlijkheid, het niet kon zijn, dat hij geen psycholoog was, dat Gorter als politiek denker niet ernstig is te nemen, dat Gorter voor proza „slechts verachting heeft“. Maar happy-ending..... „ik wens gerekend te worden tot de bewonderaars van Gorter“, spreekt de Kadt.

We menen het in alle ernst, dat het goed is, uit dit soort geschrift nog eens duidelijk te zien, wat voor harlekijnen zich opwerpen als intellectuele voorgangers van de mensheid.

De grote onbeschaamdheid van zo'n de Kadt tegenover de lezers, er maar wat op los te klutsen, rondweg te schrijven, „omdat ik schrijf een opstel over Gorter met meer beweringen dan bewijzen“, is een typerende mentaliteit.

De heren leiders, of wat zich als zodanig voek, menen of meent op de Olympus te tronen, en dan kun je je van alles permitteren.

Uit het land van atoen en Heide

Staking bij Beverdam; bij Tattersall; bij van Heek; bij Menko-Roomweg en Roombeek; bij confectiefabriek „Twente“; bij Oosterveld. Stakingen in Enschede, Hengelo, Losser, Goor, Almelo, Haaksbergen.

Het kenmerkende van al deze grotere of kleinere conflicten was, dat zij buiten de officiële vakbeweging om ontstonden en bijna alle gevoerd werden onder leiding van een eigen fabriekskern, die niet de officiële, door patroon en vakbond erkende, kern was. Dit ging de heren textiel-fabrikanten blijkbaar toch een beetje te ver. Op deze wijze verloren ze elke controle over de arbeiders in het bedrijfsleven, de deviezen kwamen in gevaar, en, dit laatste was voor de heren natuurlijk het voornaamste, de winst. Er moest dus getracht worden de oude organisatie te ondersteunen in hun pogingen de schaapjes weer in het oude hokje te krijgen. Er werd toen getracht met de Uniebonden (Eendracht, St. Lambertus en Unitas) een regeling te treffen, omtrent invoering van minimumlonen, gelijke tarieflozen, enz. Dit, terwijl beide partijen er zich van bewust waren, dat de arbeiders hierbij niet vertegenwoordigd waren om de eenvoudige reden, dat de Uniebonden zo goed als geen arbeiders vertegenwoordigden.

In de praktijk bleek, dat de verhoging van slechts enkele centen boven het uurloon een paskwil was. Deze „overwinning“ van de Uniebonden werd in

oude hokje te krijgen. Wanneer men oude kranten uit die eerste dagen na de bevrijding, weer eens doorziet is het werkelijk bijna ontroerend te lezen hoe goed allen het met de Twentse arbeiders voorhadden en hoe iedereen het er over eens was, dat de toestanden in het textielbedrijf dringend verbetering behoeften. En inderdaad, het ging beter. De uitbuiting werd nog verscherpt. Vanzelfsprekend geschiedde het weer op gang brengen van de werkzaamheden aanvankelijk met de grootste moeilijkheden. Dit was overal elders eveneens het geval. De textielarbeiders waren echter bereid met deze moeilijkheden rekening te houden mits ook hun moeilijkheden niet over het hoofd zouden worden gezien. Reeds spoedig bleek echter, dat zij wederom te goed van vrouwen waren geweest en kon men in de pers lezen dat uitbreiding van het levensmiddelenrantsoen toe te juichen was, doch dat dit voor de huismoeders grote problemen met zich bracht. Dat met name de lonen in de textielindustrie niet toereikend waren om het levensmiddelenpakket te kunnen bekostigen. Waarbij dan nog helemaal buiten beschouwing werden gelaten de ondersteunden, die voor man en vrouw de vorstelijke som van f.11.75 per week ontvingen.

Een reeks van stakingen was dan ook het gevolg. Nauwelijks was op de ene fabriek het werk hervat of bij de andere werd het weer neergelegd.

de aanvang van Juli 1945 bevochten: Reeds op 6 Aug. d.a.v. becijferde de E.V.C.-Textiel in een schrijven aan de Fabrikantenverenigingen, dat tengevolge van deze verhoging het loon van de best betaalden f.31.20 per week bedroeg, terwijl de krap berekende gezinsuitgaven voor een gezin van vier personen in diezelfde periode f.37.50 per week bedroegen. Deze becijfering werd ook later in grote lijnen door het Rijksbureau voor Statistiek overgenomen, waardoor bevestigd werd dat zelfs de meest noodzakelijke levensbehoeften niet bekostigd konden worden. De fabrikanten maakten intussen grote winsten, doordat de fabricage grotendeels bestemd was voor het leger en de export. De viezen stroomden ons land binnen en daarvan kwam een niet gering gedeelte in hun zakken terecht.

Grote conflicten konden dan ook niet uitblijven. Stakingen braken uit in Enschede en Losser. Zelfs beleefde men het tot nu toe ongehoorde feit, dat in het grotendeels katholieke Oldenzaal de arbeiders bij honderden de fabriek verlieten. Het dagblad „Het Parool“ van 17 Oct. '45 schreef hier o.a. over: „Ook bij de firma Gelderman wordt sommige arbeiders een loon betaald, waarmee nauwelijks de allernoodzakelijkste levensbehoeften kunnen worden bekostigd. En het was ook de firma Gelderman, die in geheel de harde oorlogstijd haar arbeiders een heel pond zout gaf. Niettemin was deze wilde staking der arbeiders niet gerechtigd. Zelfs de vakbonden zijn er niet in gekend.“ (Vet van ons.) Daar ging het ten slotte om. Ook de textielarbeiders waren zo langzamerhand hun eigen kracht bewust geworden.

SPARTACUS ALS ORGANISATIE IN DE KLASSE

Vatten wij nog even samen wat Spartacus wil. Spartacus wil, dat de arbeidersklasse internationaal een eigen politieke factor wordt in het maatschappelijke leven. Men leze daar niet al te snel over heen. Een eigen politieke factor! Een klasse, die niet gebruikt wordt door de heersers in staat en maatschappij, die dus ook niet ondergeschikt is aan politieke leiders, maar die als klasse zelf haar inzicht bepaalt, haar wil tot uitdrukking brengt, haar macht doet gelden, en haar organisaties in de strijd vormt. Dit betekent dus collectieve arbeidersverantwoordelijkheid.

Die verantwoordelijkheid kan natuurlijk alleen georganiseerd tot uitdrukking komen. Het is immers collectieve verantwoordelijkheid. Doch duidelijk zal het ook zijn, dat de uitvoering van genomen besluiten vaak aan personen of groeperingen van personen moet worden opgedragen. Maar zij kunnen in deze opvattingen nimmer als „bestuurders“ worden aangemerkt. Hun recht tot handelen, tevens hun plicht, geldt slechts zoover en zolang de opdracht-gevende arbeidersorganisatie hen daartoe machtigt. Zij moeten doen, hetgeen hun opgedragen wordt. Zij besturen niet, maar zij dienen de klasse, niet bedoeld als een frase, maar in de ernstige diepe betekenis van het woord. Daarover is veel meer te zeggen, dan hier thans gebeurt. Maar ieder, die daarover doordenkt, zal begrijpen, dat zodanig uitgangspunt een totale omwenteling eist in het denken, in de organisatie van

de klasse en zeker op den duur ook in het gehele maatschappelijke leven. De Spartacusbond streeft geen in het hoofd gewrochte heilstaaf na, maar ziet op historisch-materialistische wijze de krachten, die in de maatschappij botsen: de twee grote imperialismen, die door hun onverzoenlijke tegenstellingen zich opmaken elkaar te vernietigen. En daar dwars doorheen de tegenstelling tussen kapitaal en arbeid, evenzeer onverzoenlijk. Deze beide tegenstellingen kunnen slechts overwonnen worden door de zeggende arbeidersklasse, indien zij het communisme verwezenlijkt, een gemeenschap vormt, waar de producenten collectief de arbeidsmiddelen beheersen en voor collectieve behoeften voorziening gebruiken.

Het communisme kan alleen door de klassenstrijd worden verwezenlijkt. Maar die klassenstrijd is een georganiseerde strijd, die, naar uit het voorafgaande moet volgen, zijn basis vindt, zijn uitgangspunt heeft in de bedrijven. Zo wordt de verwezenlijking van het communisme daarvan afhankelijk, of de arbeiders in de strijd hun bedrijfs- en klasse-eenheden kunnen vinden, op de grondslag van hun collectieve zeggenschap. Dat alles groeit eerst nu, in volle omvang, langzaam aan. Dat moeten de Spartacisten dus steeds propagandieren en bevorderen.

Ook aan hen is dat, hoezeer zij ook van de leidende gedachte zijn beziel, niet altijd volkomen duidelijk. Ook zijzelf moeten zich volkomen in hun denken omschakelen en het zou ijdeltuiterij zijn,

wanneer zij meenden, dat zij de klasse erg veel vooruit zijn. Zij kunnen dat niet zijn, omdat ze zelf deel van die klasse uitmaken. En het zou niet goed zijn, omdat zij dan geestelijk buiten de mogelijkheden van de klasse zouden staan en tot sectarische afgezonderdheid zouden vervallen.

Wat de klasse als geheel leren moet in de strijd, dat moet ook de voorhoede en zij moet er naar streven haar eigen propaganda-organisatie „de Communistenbond Spartacus“ tot een oefenschool van zelfwerkzaamheid en zelfbeheer te maken. Zo zullen haar leden onontbeerlijke ervaringen opdoen en tegelijkertijd naar buiten, het nieuwe weten, praktisch demonstreren.

Hoe zwak de nieuwe beweging ook nog is, zij behoort tot het beste en mooiste, wat een bewust arbeider zich denken kan. Zo is ook Spartacus een, zij het nog zwak, werkers-collectief, dat zich wil baseren op de nieuwe begrippen. Er wordt gecontribueerd (bijgedragen), maar de diepe zin van het bijdragen is (ook al is regelmatige contributie in dit kapitalistisch stelsel dringend noodzakelijk) het zich mede inzetten, het plichtsgetrouw werken aan de ontwikkeling van het collectief (de bond), het propagandieren van de gemeenschappelijke gedachten, en het in de praktijk brengen van de zelfwerkzaamheid en het zelfbeheer.

Wie dat mede wil verwezenlijken, is als lid van Spartacus hartelijk welkom.

Een volgende keer nog iets over de wijze, waarop het bondsorganisme thans werkt.

De Zomerconferentie

Dit jaar begint de Spartacus-zomer een paar weken voor het „uitbreken“ van het bewuste jaargetij. Op Zondag 6 Juni wordt te Rotterdam onze zomerconferentie gehouden. Te Rotterdam, zoals onze laatste conferentie van 4 April j.l. besloot. Wij juichen dat besluit om twee redenen toe. Allereerst, omdat we, brekende met een uit praktische overwegingen gegroeide traditie om in Amsterdam de conferenties te houden, nu ook eens meerdere makkers uit Rotterdam in de gelegenheid kunnen stellen, zonder grote kosten, onze openbare bijeenkomst bij te wonen. In de tweede plaats, omdat het onderwerp, dat juist nu aan de orde komt, ongetwijfeld in het bijzonder bij de Rotterdamse arbeiders, die de strijd rond E.V.C. en O.V.B. medemaken, belangstelling wekken zal.

De onderwerpen, die wij op onze conferenties behandelen, tonen zo langzamerhand een bepaalde lijn, en onderling verband. Op de kerstconferentie kwam aan de orde: De huidige politieke en economische situatie en de plaats van Spartacus. Op de voorjaarsconferentie was het onderwerp. De organisatie van de klassenstrijd en de organisatie en de grondslagen van de wordende communistische samenleving. Dat laatste onderwerp is toen in het algemeen aan de orde gekomen, maar het sprak vanzelf, dat in de discussie algemeen werd aangevoeld, dat het nodig was, deze algemene opvattingen nu ook te toetsen aan, en hun juistheid te doen blijken bij, de vormen van strijd en organisatie, zoals die zich dagelijks aan ons opdringen. Zo werd als onderwerp voor de zomerconferentie vastgesteld: De werkwijze van de voorhoede in de ogenblikkelijke situatie en in het bijzonder ten aanzien van de revolutionaire strijdorganisaties van de klasse en de moeilijkheden daaraan verbonden.

Is het wonder, dat wij hierboven uitspraken, dat in Rotterdam voor dit onderwerp wel grote belangstelling zal bestaan?

Voorafgaande aan de voor belangstellenden toegankelijke Zondag-zitting wordt op Zaterdagavond een bijeenkomst gehouden van de werkgroepen van

de bond. Natuurlijk hebben ook op deze bijeenkomst de andere bondsmakkers en afgevaardigden van de kernen toegang. De bedoeling is echter overleg tussen de werkgroepen, opdat een collectieve werkzaamheid gewaarborgd wordt.

De kameraden mogen zich niet verheelen, dat voor de Rotterdammers grote moeilijkheden bestaan bij de organisatie van het geheel. Een van die moeilijkheden is de kwestie van de inkwartiering. Wie de bijeenkomsten wil medemaken, dient zich daarom zo vlug mogelijk, maar in elk geval voor 20 Mei a.s. op te geven. Adres: Contactgroep Spartacus, Postbus 7046, Amsterdam Zuid 2.

De bondskernen en verspreide leden ontvangen in de tweede helft van Mei nadere voorlichting. Kameraden meldt U aan.

Bij Uitgeverij „De Vlam“

Postbus 7046, Amsterdam Z-II

zijn verkrijgbaar:

P. Aarts, De Arbeidersraden, geb. f 3,90

Idem, Gebrocheerd, deel I. 1,25

Idem, deel II. 2,-

Van Slavenmaatschappij tot

Arbeidersmacht 0,90

Inauguraal adres, een open brief aan

alle hand- en hoofdarbeiders der

wereld 0,02

Spartacus en de verkiezingen . . . 0,05

Werft nieuwe abonnees
voor „Spartacus“

En..... waarom zou U niet twee abonnementen nemen, het tweede exemplaar, dat U ontvangt voor propaganda gebruiken, of, als het kan verkopen, zodat deze daad een goed effect heeft en U niets hoeft te kosten?

Spartacus op de Vesuvius

Het initiatief van de kwartaal- en maandabonné's, wat betreft de verzending van hun steunbedrag per postwissel aan onderstaand adres, moeten wij nog even stil afwachten. Wij komen daarop nog nader terug.

Dezer dagen is aan alle lezers de circulaire van onze werkgroep verzonden.

De week-lezers moeten echter door de bezorgers in de actie worden betrokken. Hier moet dus het eerste initiatief genomen worden door die bezorgers. Wij rekenen er op, dat zij met de circulaire flink aan het werk gaan.

De bedoeling is dus dat allen vrijwillig hun abonnementsprijs verhogen. Zo kunnen wij alle zorgen afwenden. Week-lezers, maand- en kwartaalabonné's, het geldt hier het eigen geluid van hen, die de zelfwerkzaamheid van de klasse propagandieren. U wilt dat geluid toch ook laten klinken? Helpt ons, ook door Uw daad.

De werkgroep Den Haag
Spartacus op de Vesuvius.
J. RIJPKEMA,
Stortenbekerstraat 7.
Den Haag.

15 MEI 1948

PRIJS 12 CENT

Soc. Geschiedenis
Amsterdam

8e Jaargang No 20

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

VOLK EN REGERING

De uitvoering van het plan Marshall is aangevangen. De eerste transporten van Amerika naar West-Europa zijn begonnen. De Nederlandse regering heeft bekend gemaakt, dat men zich echter geen illusies moet maken en verwachten, dat nu weldra een stijgende behoeftenbevrediging te constateren zal zijn. De credieten zullen voornamelijk ten doel hebben het economisch herstel van de hulpgeïntende landen te bevorderen en zo zal ook in Nederland het crediet vooral worden aangewend voor herstel en reorganisatie van het bedrijfsleven. Reeds gaven ook sociaal-democratische ministers te kennen, dat het in de bedoeling ligt, zowel voor het buitenland als het binnenland, te komen tot een vrijer economisch verkeer. Het mag als een symbolische daad worden gezien, dat de distributiebepalingen voor schoenen zijn opgeheven.

Het is duidelijk, dat wij dit laatste dus allerminst mogen beschouwen als een aanwijzing, dat de arbeidersklasse het beter zal krijgen. De regeling van de behoeftenvoorziening in de oorlogsjaren in snel tempo door middel van rantsoenering bij wijze van overheidsdistributie doorgevoerd, bleef ruim drie jaren na dien in belangrijke mate gehandhaafd. Daar, waar de economisch toestand daartoe bleef dwingen, bovendien reële mogelijkheden bood in verband met de sociale verhoudingen, en de sociaal-democratie een belangrijke factor was in de partijpolitieke verhoudingen, daar werd zelfs de overheidsleiding voor het economische leven als een ideaal gepropageerd. Engeland en Nederland zijn daarvan typische voorbeelden.

Het feit, dat in de economische politiek te dien opzichte nu kennelijk wijziging komt, is niet los te maken van het hoven-genoemde plan-Marshall. De creditverlening door Amerika houdt ten nauwste verband zowel met de algemene wereldsituatie en de groeiende imperialistische tegenstellingen tussen Amerika en Rusland, als met de directe noodzaak van het Amerikaanse monopoliekapitalisme tot export van kapitaal en kapitaalgoederen. Eerst wanneer men daarvan uitgaat, kan

men de gebeurtenissen in West-Europa begrijpen. Europa dreigt te gronde te gaan en is daardoor een gunstige voedingsbodem voor agitatie onder een met zware zorgen beladen arbeidersklasse. Die klasse is zich nog allerminst bewust van eigen betekenis. Zij is nog vatbaar voor een fraseologische propaganda alsof in en vanuit Rusland socialisme groeien kan, terwijl daar in werkelijkheid staatskapitalisme met een daaruit voortvloeiende totale verslaving van de arbeidersklasse bestaat. De Europese heersende klasse moet dus gaarne de hulp aanvaarden, die de rijke oom uit Amerika haar aanbiedt. Die hulp kan haar in staat stellen eigen economische positie weer wat steviger te maken, terwijl de zelfstandige politiek der geleide economie dreigt vast te lopen. Op den duur zal, naar zij daarbij hoopt, daardoor ook de arbeidersklasse wat tot rust komen. Maar zij voelt deksels goed aan, dat dit laatste een zeer twijfelachtige wissel op de toekomst is, temeer waar het herstel gebaseerd moet zijn op een stevige uitbuiting van de arbeidersklasse.

Amerika verleent natuurlijk de credieten niet zonder meer. Die credieten moeten immers, zoals trouwens alle credietverleningen, ook de geveer dienen. In het gegeven geval is de rente volkomen bijzaak geworden. Beter gezegd, de rente is niet uitgedrukt in een jaarlijks te betalen bedrag, vastgesteld in percentages van het verleende crediet.

De vergoeding wordt ditmaal op andere wijze bepaald. Eerstens zit er aan vast, dat in de hulpgeïntende landen een vrijer economisch verkeer aan het Amerikaanse monopoliekapitalisme ruime mogelijkheden biedt om zijn macht in Europa te vergroten. Het industriële leven, ja het gehele economische leven van deze landen zal zich in belangrijke mate moeten richten naar de Amerikaanse eisen en op den duur zelfs in handen komen van de Amerikaanse monopolies. De staten zullen voor het nakomen van opgelegde verplichtingen garant moeten zijn.

Op deze wijze zal er wel in zekere mate „geleide economie“ zijn, maar daarbij zijn de regeringen geworden tot werktuigen

van het Amerikaanse kapitaal. Een andere vorm van vergoeding eist Amerika in de vorm van meer staatkundige eenheid in Europa. Niet alleen, om daardoor een vrijer doordringen in een ruim, niet door tolgrenzen verdeeld gebied mogelijk te maken, maar ook om een politiek en militair ondergeschikt bondgenoot te winnen. Dat alles vindt zijn uitdrukking in het onlangs gesloten vijf-mogendheden-verdrag der West-Europese staten, waarvan men tegenwoordig niet eens meer een ratificatie door de verschillende parlementen afwacht, maar dat men terstond op velerlei terrein, o.a. valuta en bewa-pening, tot uitvoering brengt. En ook in Amerika is men speciaal op dat laatste terrein direct aan het werk getogen, om tot spoedige militaire hulp te komen.

Gepaard daarmee gaat de propagandistische werkzaamheid. Het z.g. Congres van Europa, dat de vorige week onder leiding van Churchill is begonnen en voor welk particulier politiek congres de riddersaal van het Haagse regeringsgebouw welwillend werd beschikbaar gesteld, is in die propaganda van betekenis. Opvallend is, dat de Engelse Labourpartij haar medewerking daaraan heeft geweigerd. Daardoor wordt duidelijk gedemonstreerd dat de Engelse sociaal-democratische regering haar politiek van staatsleiding in het economische leven onder de druk van al deze omstandigheden toch wel gedwarsboemd weet. Daardoor beleven wij, dat het Amerikaanse verlangen, niet door de officiële Engelse regeringspartij, maar door de oppositieleider Churchill in Den Haag wordt bevorderd.

In zijn openingsrede voor het congres sprak Churchill uit: „Wij verwelkomen elk land, waar de regering aan het volk en niet het volk aan de regering behoort.“

Dat klinkt niet onaardig, zo democratisch. Maar het is kennelijk in strijd met de waarheid, omdat de regeringen meer en meer de trouwe dienstknechten worden van het machtige monopolie-kapitalisme. Het is overigens het oude recept: het volk, in het bijzonder de arbeiders, te suggereren, dat zij, door middel van het stembiljet der burgerlijke democratie, de staat, ja de gemeenschap beheersen. Het is een spelen met de arbeiders, waar toch zo duidelijk blijkt dat zij, die de voortbrengingsmiddelen beheersen, ook het gehele maatschappelijke leven in handen